

VÅRT IDÉPROGRAM

Vår vision

LSU har en vision om en demokratisk värld där alla unga är organiserade och har makt över sina liv och samhällsutvecklingen.

Våra värderingar

Demokrati

Demokrati som ideal och alla människors lika värde är grundläggande för oss ungdomsorganisationer som samlats i LSU. Ett demokratiskt samhälle bygger på att alla ska ha jämlik och verklig möjlighet att påverka samhällets utveckling.

Demokrati uppnås konkret genom människors demokratiska organisering, den främsta metoden för samhällsförändring. Ett självständigt, öppet och livskraftigt civilsamhälle, vilket är hjärtat i en fungerande demokrati, förutsätter rätten till fri organisering. Demokrati är den bästa styrelseformen för att fredligt fördela makt mellan människor på ett jämlikt sätt på alla nivåer i samhället. Det demokratiska idealet är fredligt och kräver att konflikter mellan grupper i demokratier löses utan våld.

Alla stater har en skyldighet att säkerställa individers mänskliga fri- och rättigheter. LSU står upp för att de mänskliga rättigheterna är universella: de ska gälla alla, alltid, överallt – utan undantag. Respekten för mångfald och människors olikheter är grundläggande för ett demokratiskt samhälle och därför är frågor om icke-diskriminering, jämlikhet och minoritetsskydd centrala. Det är samhällets ansvar att alla kan delta utifrån sina förutsättningar och att tillgängligheten i politiska processer säkerställs.

Ungas rättigheter

Hälften av jordens invånare är unga. Unga ska i jämlikhet med andra samhällsmedborgare vara delaktiga och ha makt i politiska beslut och processer – i alla faser, på alla nivåer och inom alla områden. Idag förvägras unga tillgång till makt baserat på åldersnormer och den strukturella diskrimineringen av unga är normaliserad.

Delaktighet och makt för unga är avgörande för att vi ska kunna tillvarata våra mänskliga rättigheter. Inom gruppen unga finns en mångfald av erfarenheter, värderingar och perspektiv som gör att unga inte kan klumpas ihop till en enhetlig grupp. Samtidigt finns det frågor som är särskilt viktiga för just unga och varje generation ställs inför nya utmaningar att hantera. Därför är det viktigt för både unga och för samhället att vi som är unga kan organisera oss och komma till tals i samhällsdebatten.

Ungas självständighet och möjlighet att forma sitt eget liv är en rättighet. Idag finns det betydande svårigheter för unga att etablera sig, skaffa ett eget boende, utbildning och ett första jobb. Dessa självständighetsutmaningar måste samhället lösa för att vi som är unga ska kunna bidra fullt ut till samhällets utveckling.

Organisering

Organisering skapar ökad självständighet och makt för alla unga. Genom att människor med en gemensam agenda går samman i demokratiska organisationer stärks deras möjligheter att påverka samhällets utveckling. Ungas egna organisationer är de viktigaste aktörerna för att utveckla, engagera och mobilisera unga. De gör så att ungas engagemang leder till varaktig förändring. I ungdomsrörelsen föds nya idéer, här formas gemenskap och verksamhet av unga för unga. Engagemang i ungdomsorganisationer ger unga stärkt självförtroende, kompetens och möjlighet till kreativitet och ledarskap.

Den ideella föreningen som form är ett verktyg för långsiktighet och demokratisk styrning. Medlemsmodellen gör att vi representeras i samhällsdebatten av demokratiska organisationer vi själva skapar och driver. Där ska medlemmar fritt och självständigt besluta hur organisationen styrs och vad den ska göra. Därför är ökad politisk styrning, öronmärkning av medel och omvärldens ökade krav på att redovisa nyttan som produceras i våra organisationer ett hot mot vår självständighet.

Vi tycker

Demokrati

Mänskliga rättigheter och mångfald

De mänskliga rättigheterna samt de medborgerliga fri- och rättigheterna är en grundläggande utgångspunkt för LSU:s arbete. Sverige och övriga stater måste fullt ut implementera de internationella konventioner som rör de mänskliga rättigheterna.

En av de största utmaningar för de mänskliga rättigheterna och det demokratiska styrelseskicket är den ökande rasismen och fascismen. Rasism och all form av diskriminering är oacceptabel och måste bekämpas hårdare av både civilsamhället och det offentliga. Ungdomsrörelsen och civilsamhället har ett stort ansvar att främja demokratiska värderingar och att lyfta fram röster som annars inte hörs. En mångfald av erfarenheter och egenskaper i samhället är en styrka och resurs som Sverige och andra länder borde erkänna.

- Ungdomsrörelsen, civilsamhället och den svenska staten måste ta ett större ansvar för bekämpandet av strukturell rasism såväl som rasistiska organisationer
- Normkritik behöver främjas som en metod för att utmana och motverka de normer som begränsar människors lika rättigheter och möjligheter i samhället
- Det offentliga måste, utöver att garantera tillgängligheten i samhället, även aktivt verka för alla människors delaktighet.

Partipolitisk obundenhet och rasism

Många organisationer inom ungdomsrörelsen och även LSU som organisation har valt att vara partipolitisk obundna. Vår obundenhet gör att vi kan välkomna medlemmar oavsett partitillhörighet och den ger oss legitimitet i mötet med beslutsfattare från olika partier. Men obundenheten ska inte vara något som hindrar oss från att ta ställning i politiska frågor. Partipolitisk obundenhet utesluter inte att vi har en nära dialog eller samarbeten med partier i specifika frågor. Partipolitiskt obundna organisationer behöver inte heller ställa sig neutrala till partier och deras förslag eller behandla alla partier lika. Organisationer kan och bör ha ett nära samarbete med partier som delar deras synpunkter och vara starkt kritiska till partier som står längre ifrån dem.

Demokrati, alla människors lika värde och mänskliga rättigheter är grundläggande för LSU. I vårt samhälle är dessa värderingar tyvärr inte längre partipolitiskt neutrala. Vi har idag ett etablerat rasistiskt riksdagsparti i Sverige och vi ser hur rasistiska och fascistiska organisationer söker makt genom parlamentariska processer i Europa och resten av världen. Att samarbeta med rasistiska organisationer, även sådana som fått mandat eller makt genom en formellt demokratisk process, bidrar till att legitimera och normalisera rasism. Det civila samhället har haft en historiskt viktig roll i att motverka antidemokratiska strömningar. Vi behöver stå upp för våra värderingar och kämpa mot rasismen, för ett jämlikt samhälle.

- LSU som paraplyorganisation är partipolitiskt obundna men samarbetar inte med partier eller organisationer som inte delar vår värdegrund om demokrati och alla människors lika värde
- Det civila samhället måste intensifiera sitt arbete för mobilisering för alla människors lika värde, och mot fascism

Ungdomsrörelsen globalt

I en värld som är allt mer sammankopplad och ömsesidigt beroende krävs mer samarbete mellan människor och organisationer i olika länder. Nationsgränser ska inte utgöra hinder för ungas engagemang och därför bör ungdomsorganisationer ges goda möjligheter att samarbeta och stärka varandra över nationsgränser. En viktig utgångspunkt är att utbyte och lärande går i båda riktningar. Eftersom Sverige är ett rikt land, och vi tror på ungas egen organisering som en rättighet och samhällsförändrande kraft, har vi ett särskilt ansvar att stötta ungdomsrörelser i länder där ungas egen organisering är olaglig, bestraffas eller på olika sätt motverkas.

Unga är både en viktig målgrupp och en aktör för globalt utveckling, och att inkludera ungdomsorganisationer är både ett ansvar och en möjlighet för beslutsfattare. Dagens unga kommer leva med de beslut som fattas, eller inte fattas, av dagens beslutsfattare. Nuvarande generationers agerande ska inte hota framtida generationers möjlighet att leva på vår planet, och därför behövs en global omställning i en hållbar riktning. Där är unga en viktig kraft för förändring.

- Den svenska och internationella bistånd- och utvecklingspolitiken bör erkänna och ta särskild hänsyn till unga som aktörer och målgrupp, samt möjliggöra möten mellan unga utifrån våra egna förutsättningar
- Ungas påverkan vid deltagande i internationella relevanta beslutsprocesser bör stärkas genom att inkludera dem i det förberedande arbetet och ge dem verklig makt i förhandlingar

Ungas rättigheter

Ungas rätt till makt och inflytande

Ungas etableringsålder har länge stigit i Sverige. Denna brist på trygghet försvårar ungas organisering och möjlighet att hantera de strukturella utmaningar som möter unga. Ungas självständighet är en stor utmaning för samhället, då tillgången till jobb, utbildning och bostad är begränsad för unga. Därför krävs politiska reformer som motverkar den här utvecklingen.

I samhället finns en åldersmaktordning som gör att den systematiska diskrimineringen av unga ses som legitim. Det leder till att ungas åsikter nedvärderas och osynliggörs. Den kompetens och erfarenhet som finns inom ungdomsrörelsen och bland unga behöver

tillvaratas på ett bättre sätt i samhället och i våra beslutsfattande församlingar. Vi ser också hur andra normbaserade maktordningar samverkar med åldersmaktsordningen och skapar ojämlika förutsättningar mellan olika grupper av unga. Unga har jämfört med andra grupper svårare att tillvarata sina rättigheter vilket är oacceptabelt.

- Politiska reformer behöver påskyndas för att möjliggöra för fler unga att påbörja ett självständigt liv
- Unga ska ha makt och reellt inflytande både genom meningsfull representation av unga i politiska processer samt genom självständig fri organisering
- Unga ska vara representerade i folkvalda församlingar minst motsvarande ungas andel av befolkningen
- När ungdomsfrågor diskuteras ska representanter för ungas egna organisationer bjudas in – prata aldrig om unga utan unga

Värderingen av ungas kompetens

Det informella lärandet och all den ickeformella utbildning som sker inom ungdomsrörelsen är en viktig resurs för samhället. Ungdomsorganisationer är utbildande och folkbildande aktörer som bidrar till ungas utveckling. Värderingen av ungas engagemang ska inte utgå från tidigare generationers norm utan bedömas på egna meriter utifrån dessa ungas egna röster och perspektiv. Genom sitt engagemang får unga stärkt självförtroende, kompetens inom en bredd av områden och utvecklas som individer och ledare. Den utveckling som sker inom det informella och ickeformella lärandet i det unga civilsamhället behöver erkännas och uppvärderas.

- Den kompetens unga får genom engagemang i föreningslivet måste erkännas och värderas högre på arbetsmarknaden och i samhället
- Forskning kring ungdomsorganisationers insatser för samhället samt om ungas engagemang, inflytande, organisering och politiska representation måste öka

Organisering

Stödet till ungas organisering

För att skapa en stabil grund för ungas egen organisering anser LSU att det offentliga stödet till ungas organisering behöver stärkas - på alla nivåer. I en tid när demokratiska värden ifrågasätts av växande antidemokratiska rörelser behöver ungdomsrörelsen vara en tydlig motvikt. Därför behöver vi förutsättningar att nå ännu fler unga med vår verksamhet och se till så att den demokratiska organiseringen ökar.

Det offentliga stödet till föreningslivet är idag inte jämlikt fördelat. Ungdomsorganisationernas ekonomiska och juridiska villkor behöver ses över för att vi ska ha möjlighet att skapa verksamhet i samma utsträckningar som idrottsföreningar. Ungas engagemang ska inte behöva begränsas av sociala eller ekonomiska förutsättningar, ungdomsrörelsen ska vara en plats för alla unga. Därför är resursfördelningen och villkoren för ungdomsrörelsen en avgörande fråga som måste få politisk prioritet.

Stödet från det offentliga ska i så liten utsträckning som möjligt styra verksamhet, mål, riktning och organisationsstruktur. Detta för att värna om organisationernas oberoende. En långsiktig finansiering utan beroende av tillfälliga projektmedel är viktigt för stabiliteten i det unga civilsamhället. Oberoende och självständighet innebär att ungdomsorganisationer ska ha en granskande roll och vara opinionsbildare - utan att riskera att bestraffas

ekonomiskt eller på annat sätt. Detta är grundläggande för att unga ska kunna ta plats i samhället som röstbärare och bidra till samhällsutvecklingen.

- Stödet till ungdomsorganisationer ska präglas av långsiktighet, i syfte att skapa möjlighet för organisationerna att planera, bedriva och utveckla sin verksamhet på ett hållbart sätt.
- De regelverk som reglerar stödet till ungdomsorganisationerna ska vara utformade så att det är lätt att ha flera olika finansieringskällor
- Lagstiftning samt nationella och lokala regelverk som hindrar ungas demokratiska organisering behöver ses över för att på ett enklare och mer ändamålsenligt sätt stödja det unga civilsamhället
- Rabatter, avdrag och subventioner, dolda eller öppna, som idag bara finns för idrottsrörelsen behöver komma hela föreningslivet till del för att det unga civila samhällets villkor ska bli mer jämlika

Skolans roll för en stark ungdomsrörelse

Skolan måste se värdet av att unga organiserar sig i demokratiska föreningar och förståelsen för föreningslivets roll i det demokratiska samhället behöver öka. Engagemang i ungdomsrörelsen ökar ungas kunskaper och kompetens på en rad olika områden samt förståelsen för demokratiska processer och värden. Skolan har därför ett viktigt ansvar att öppna upp skolan för att skapa en mötesplats mellan elev och civilsamhälle.

- Grund- och gymnasieskolan ska vara öppen för engagemang i civilsamhället på skoltid. Skolan behöver aktivt samverka med ungdomsrörelsen genom att släppa in demokratiska ungdomsorganisationer som respekterar alla människors lika värde

Ungas rätt till mötesplatser

Alla unga har rätt till mötesplatser. Lokaler för ungdomsorganisationer är en förutsättning för ett rikt föreningsliv och meningsfull fritid för alla unga. Tillgången till trygga och tillgängliga mötesplatser där unga kan mötas och utvecklas är central i varje kommuns arbete för goda levnadsvillkor för alla unga. Kommunens egen verksamhet och mötesplatser för unga är betydelsefull, men kan aldrig ersätta värdet av att ungas egna organisationer får den stabilitet och de möjligheter tillgången till en lokal innebär. Ett starkt föreningsliv lokalt är viktigt för att skapa ett levande lokalsamhälle och behöver prioriteras.

- Alla kommuner ska erbjuda mötesplatser för unga där unga kan mötas och skapa verksamhet på sina egna villkor